Okus nebes

Sedem stopenj na poti k obilju

Klaus Einspieler
Michael Kapeller

Katholische Kirche Kärnten
KATOLIŠKA CERKEV KOROŠKA

Klaus Einspieler
Michael Kapeller

Okus nebes

Sedem stopenj na poti k obilju

Vsebina

I. stopnja: ZAZNAVATI 6

II. stopnja: ODLOČITI 14

III. stopnja: USMERITI 22

IV. stopnja: DELOVATI 30

V. stopnja: BOJEVATI SE 38

VI. stopnja: POGLOBITI 46

VII. stopnja: ŽIVETI V OBILJU 54

Avtorja: Klaus Einspieler (stopnja I, III, IV, VII), Michael Kapeller (stopnja II, V, VI)

Prevod: Lojze Pušenjak (razmišljanja, vprašanja in pobude), Marija Šeme (uvodi v poglavja in psalme)

Slike: Karl-Heinz Kronawetter

Oblikovanje in tisk: ChM/Druck- & Kopiezentrum des Bischöflichen Seelsorgeamts der Diözese Gurk

Pravice: 2015, 9020 Celovec, pri avtorjih

Naročila: Dušnopastirski urad krške škofije, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec
Tel.: 0463/54587-3101, e-pošta: dpu@kath-kirche-kaernten.at

Uvod

Ta zvezek je nastal kot dodatek h knjigi „Geschmack des Himmels. Sieben Stufen auf dem Weg zur Fülle“, ki jo je izdal Dušnopastirski urad krške škofije. Omogočil naj bi posameznikom ali skupinam, ki nameravajo prehoditi v knjigi oz. zvezku opisano duhovno pot, da svetopisemska besedila, razmišljanja in molitve premišljujejo v slovenskem jeziku. Navodil za voditelje skupin nismo prevedli. Tudi informacije o zeliščih za posebni čaj, ki naj bi spremljal to duhovno pot, najdete v knjigi.

Besedila, ki so zbrana v tem zvezku, naj bi bila spodbuda za premišljevanje in konkretne korake. Namenjena so vsem, ki se hočejo – na primer v postnem času – odpraviti na duhovno pot. To lahko storite v povezavi z drugimi ali pa sami. Cilj te poti, ki je razdeljena na sedem stopenj, bi bil, da na enem področju svojega življenja dosežete preobrat k dobremu in s tem k obilju. Za vsako stopnjo si naj bi vezli nekaj dni časa. Posebno primerno bi bilo, če bi vsak petek postnega časa začeli z novo stopnjo. Cilj te poti bi namreč bila v tem primeru liturgija velikega petka, ki je tesno povezana z vsebino zadnje stopnje. Seveda pa lahko določite tudi drugo dobo med letom, da prehodite to duhovno pot.

Naj bo vaša hoja skozi širjave življenja in vere obdarovana z izkušnjo obilja, ki ga nam je obljubil Kristus, dobri pastir.

I. stopnja

Zaznavati

1. Uvod v prvi teden

V našem vsakdanjiku zaznavanje, prepoznavanje ščasoma prehaja v navado, ki ji pogosto ne dajemo posebne pozornosti. Odpraviti se pot, da bi doživeli obilje polnosti, se prične torej tako, da zavestno zaznamo, kako živimo, kaj nas premika in žene naprej, kaj nas razveseljuje in kaj bremeni. Za to gre v prvem tednu. Pazljivi bomo in se bomo najprej na to omejili. Preprosto bomo samo gledali in zaznavali. Ne bomo sodili in ne bomo načrtovali prihodnosti. Marsikdaj je potrebno, da neko področje pogledamo večkrat in z nekaj razdalje, da lahko prepoznamo, kar je bilo na prvi pogled skrito.

Pri tem ne gre samo za nas same in naše počutje. Biti človek pomeni biti v odnosu. Izobilje in pomanjkanje, ki ju izkušamo, vplivata tudi na življenjsko srečo naših bližnjih in vseh, ki so nam blizu. Kdor veruje, se zaveda, da živi v navzočnosti Troedinega Boga. Pozornost v svetopisemskem pomenu besede pomeni nenehno notranjo izmenjavo z Bogom. Ker je Bog ljubezen, poglejmo tudi mi nase, na naše načrte, na naše bližnje in na Boga v luči Božje zapovedi ljubezni.

2. Svetopisemska odlomka

Predložil sem ti življenje in smrt, blagoslov in prekletstvo. Izberi torej življenje, da boš živel ti in tvoj zarod, tako da ljubiš Gospoda, svojega Boga, poslušaš njegov glas in se ga držiš. Kajti v tem je tvoje življenje. *(5 Mz 30,19-20)*

Ne bodite nikomur dolžniki, razen če gre za medsebojno ljubezen; kdor namreč ljubi drugega, je izpolnil postavo. Kajti zapovedi Ne prešuštvuj! Ne ubijaj! Ne kradi! Ne poželi! pa tudi vse druge zapovedi so obsežene v besedi: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. Ljubezen bližnjemu ne prizadeva hudega; ljubezen je torej izpolnitev postave. *(Rim 13,8-10)*

3. Razmišljanje: **Glejte, kaj dela ljubezen**

Običajno zapovedi ne povezujemo ravno s polnostjo in življenjsko srečo. Prepogosto se uporabljajo, da druge ljudi patroniziramo ali jim celo vladamo. To pa ni njihov namen. Na koncu dolge vrste zapovedi v Peti Mojzesovi knjigi (Devteronomij) je poziv: „Izberi življenje“ (5 Mz 30,19). Prava sreča in polnost sta potemtakem samo tam zagotovljeni, kjer delamo dobro in lastne potrebe priznavamo tudi za merilo za blagor soljudi. Zato postavlja Sveto pismo za začetek številnih življenjskih pravil dvojno načelo: „Ljubi Gospoda, svojega Boga“ (5 Mz 30,20). Kdor govori o Bogu, ne more ne upoštevati človeka. Zato ima ta ena zapoved ljubezni še drugo faseto, ki jo apostol Pavel povzema takole: „Kdor ljubi drugega, je izpolnil postavo“ (Rim 13,8).

Vidno in doživeto

Je torej pot, da pridemo do polnosti. To je pot ljubezni do Boga in do bližnjega. Seveda ni ljubezen, o kateri je tu govor, zgolj nejasno čustvo. Imeti nekoga rad pomeni živeti zanj, lastnega blagra ne postavljati nad blagor drugega, pripravljenosti pomagati ne delati odvisne od simpatije itd. Ljubezen mora torej postati vidna in doživeta. Ljubiti Boga pa pomeni upoštevati njegovo voljo in „iskati njegovo obličje“ (Ps 24,6). V tem pogledu ima ljubezen do bližnjega vedno povezavo z Bogom, saj ureja večina božjih zapovedi življenje ljudi med seboj.

Kreativnost, odprtost, svoboda

Toda tu naletimo na ugovor. Govorili smo sicer o zapovedi ljubezni, hkrati pa opažamo, da bistva ljubezni ne moremo izraziti z govorico zakonov. Ljubezen se namreč steguje po višjem. Ljubezen vidi TI; je kreativna; hodi z odprtimi očmi skozi življenje; zaznava, kar je potrebno, kjer jezik zapovedi še molči; je izraz tiste svobode, ki ne pozna krčevitega oklepanja, temveč je pripravljena darovati. Ljubezen je najvišji izraz človeške svobode. Ljubezen oblikuje človeka v podobo Boga, ki je ljubezen (1 Jn 4,16).

Pot blagoslova

Vsak duhovni proces, tudi štiridesetdnevna pot k velikonočnemu tridnevju Gospodovega trpljenja, smrti in vstajenja, se začne torej s tem, da zaznamo troje: Prvič, da nas Bog ljubi že na začetku te poti in ne šele, ko smo dosegli vse cilje. Drugič, da zaznamo, kje živimo iz ljubezni drugih in sami dajemo ljubezen, torej doživljamo polnost. Tretjič, da spoznamo, kje v našem življenju primanjkuje ljubezni. Tu je potrebna spreobrnitev. Iz perspektive zgoraj imenovanih svetopisemskih besedil se mora torej na koncu pokazati večja ljubezen. To se mora videti tudi na načinu sožitja: na iskrenosti naših odnosov, kvaliteti naših pogovorov, sposobnosti, da zaznamo potrebe drugih, na konkretnih dejanjih in gestah v vsakdanjosti. Sveto pismo obljublja tej poti blagoslov. Prepričano je o tem: Dobro, ki ga naredimo, ne spreminja samo nas, temveč tudi naš svet. Seveda ne v pomenu avtomatizma. To bi bilo preračunljivo in bi nasprotovalo načelu ljubezni. Jezusova izkušnja celo kaže, da mora ljubezen računati z nasprotovanjem in križem. Vendarle se je izkazala njegova pot na koncu, da je pot, ki prinaša blagoslov, ker je Božja pot in vodi k polnosti.

4. Vprašanja in pobude

Vzamem si čas za razmišljanje in zaznavanje. Najprej se umirim in se prepričam, da me pri tem podpira Bog. Izberem neko področje – potek dneva, pomembno srečanje, moj odnos do sočloveka ali do Boga – in ga „prehodim“ korak za korakom v svojih mislih. Pri tem pazim na vzgibe kakor veselje, zadovoljstvo, strah, razočaranje itd. Potem premišljujem isto področje še enkrat v luči zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega. Kako dopolnjuje ta način gledanja iz Božje perspektive moje osebno zaznavanje polnosti in pomanjkanja? Kar se mi zdi važno, zapišem na za to predvideni strani v brošuri. Na koncu tedna uredim svoje misli: Na katerih področjih svojega življenja doživljam polnost, kje sušo in nezadostnost?

5. Molitev

V psalmu 139 molilec postavlja svojo življenjsko pot v luč vsevednega Boga. Pri tem izkuša Božjo vsemogočnost kot tolažbo. Človek, ki začne raziskovati svoje življenje, se čuti okrepljenega od Boga. Ve, da ga Bog pozna in da ga spremlja od začetka življenja. S tem je ta psalm prav primerna spremljevalna molitev na poti, ki vodi v sedmih stopnjah do polnosti.

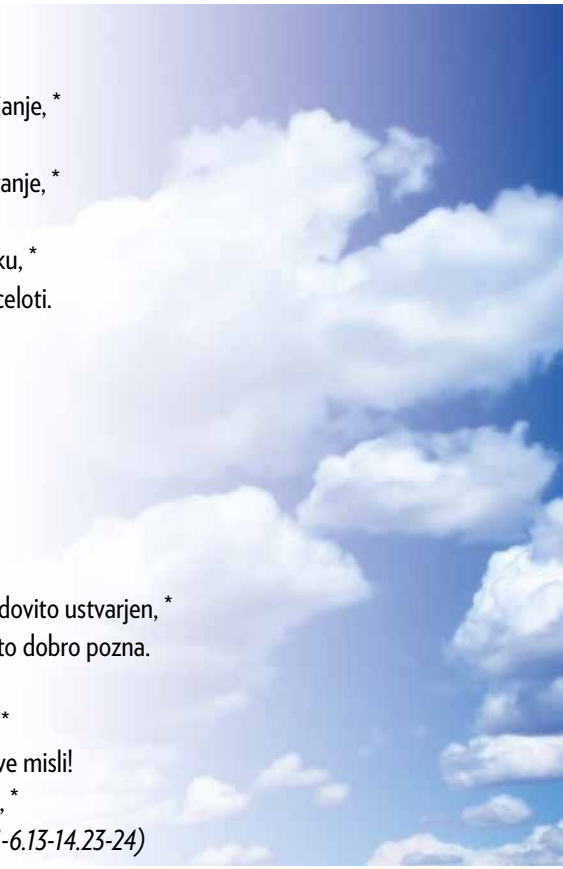

Gospod, preizkusil si me *
in me poznaš.
Poznaš moje sedenje in moje vstajanje, *
od daleč razumeš moje misli.
Opazuješ moje potovanje in moje počivanje, *
z vsemi mojimi potmi si seznanjen.
Zares, besede še ni na mojem jeziku, *
glej, ti, Gospod, si jo že spoznal v celoti.
Zadaj in spredaj me obdajaš *
in name polagaš svojo roko.
Prečudovito je zame spoznanje, *
previsoko je, ne morem ga doseči.

Zares, ti si ustvaril moje ledvice, *
me stkal v materinem telesu.
Zahvaljujem se ti, ker sem tako čudovito ustvarjen, *
čudovita so tvoja dela, moja duša to dobro pozna.

Preizkusi me, o Bog, spoznaj moje srce, *
preizkusi me in spoznaj moje vznemirljive misli!
Poglej, ali je pri meni pot bridkosti, *
in vodi me po večni poti! *(Ps 139,1-6.13-14.23-24)*

6. Duhovni dnevnik

II. stopnja

Odločiti

1. Uvod v drugi teden

Kdor ima izbiro, nosi težko breme! Ta izkušnja nas spremlja vsak dan – od izbire primernega oblačila, pa vse do velikih odločitev, kot npr. izbira poklica, delovnega mesta itd. V življenju se nam ponujajo različne možnosti. Te so za nas lahko priložnost, ne da bi se čutili obremenjene. V tem drugem tednu na naši duhovni poti pred nami stoji odločitev. Iz vsega preobilja možnosti, ki nas velikokrat ovira na naši poti k polnosti, bomo izbrali najpomembnejše, kar nas bo v prihodnjih tednih postopoma vodilo k spreobrnjenju k dobremu. Kot podlaga naj nam služi prodoren pogled na naš vsakdanjik in na naše odnose z bližnjimi ter z Bogom. Za ta proces odločitve pa moramo geslo „Kdor ima izbiro, nosi težko breme“ preoblikovati v obljubo „Smemo izbirati, ker nas je Bog prvi izbral.“ Ni se potrebno nam odločiti med mnogo možnostmi za najboljše. Sveto pismo proces odločanja postavlja na glavo. Kasneje se bomo srečali s primerom preroka Jeremija in že sedaj lahko povemo, da je pri njem Bog prevzel pobudo in ga povabil, da odgovori na Božjo izvolitev. Takšen proces prinaša olajšanje, a tudi odgovornost. Lahko si oddahnemo, da prava odločitev ni odvisna samo od nas samih. Pa vendar, naša odgovornost je, da zaupamo v izbiro Boga. Pri tem pa nam je obljubljeno, da nas Bog spremlja.

2. Svetopisemski odlomek

Zgodila se mi je beseda Gospodova, rekoč: „Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal; preden si prišel iz materinega naročja, sem te posvetil, te postavil za preroka narodom.“ Jaz pa sem rekel: „Oh, Gospod Bog, glej, ne znam govoriti, ker sem še deček.“ A Gospod mi je odgovoril: „Nikar ne govori: deček sem; kajti h komur koli te pošljem, boš šel, in kar koli ti ukažem, boš govoril. Nikar se jih ne boj, saj sem jaz s teboj, da te rešujem, govori Gospod.“ Potem je Gospod iztegnil svojo roko in se dotaknil mojih ust; Gospod mi je rekel: „Glej, svoje besede polagam v tvoja usta. Glej, postavljam te ta dan nad narode in kraljestva, da ruješ in podiraš, da uničuješ in rušiš, da zidaš in sadiš.“ *(Jer 1,4-10)*

3. Razmišljanje: **Izbrati Božjo izbiro**

Kako pravzaprav pridemo do pravilne odločitve? V začetku po njem imenovane knjige pripoveduje prerok Jeremija o svoji poklicanosti. Začne se z Božjo obljubo: „Preden sem te upodobil v materinem telesu, sem te poznal“ (Jer 1,5). S tem postane očitno: Celotna eksistenca temelji na Bogu, in sicer od samega začetka. Biti človek pomeni na ozadju te obljube razumeti svoj izvor, izhajajoč iz Boga. Že v prvi knjigi Svetega pisma je poudarjeno, da je človek ustvarjen po Božji podobi (1 Mz 1,26-27). V tem je posebno dostojanstvo človeka. Božja izvolitev pomeni na tem ozadju trajni temelj, in sicer neodvisno od tega, kako mi ljudje v spremenljivi usodi svojega življenja izbiramo in odločamo.

Naročilo prebija meje

Obljuba Božje izvolitve se ne nanaša samo na preteklost, marveč še bolj na prihodnost. Tako konfrontira Bog Jeremija z nalogo, da je prerok za vse narode. Njegovo območje dejavnosti ne obsega torej samo izraelskega ljudstva ali raztresena judovska občestva, temveč vse narode. Na naši življenjski poti se vedno znova soočamo s situacijami in izzivi, ki prebijajo vse meje in na prvi pogled presegajo naše možnosti: negovati svojca, spremljati otroka s prizadetostjo, iz solidarnosti z gladujočimi ljudmi spremeniti življenjski stil.

Prostor za vprašanja in dvome

Jeremija Božjim načrtom ne pritrdi kar tako. Marveč ugovarja, da mu pri ljudeh manjkata avtoriteta in priznanje, da bi tako mogel izpolniti veliko nalogo. S tem se distancira od odločitve, ki ga čaka, in odkrito izreče svoje strahove, vprašanja in dvome. Kako se da oblikovati ta faza boja, nam poroča apostol Pavel v Pismu Galačanom. Ko ga Bog pokliče, da oznanja evangelij med pogani, razmišlja najprej o doživetem sam zase. Pozneje se o tem pogovarja s Petrom (prim. Gal 1,15-24). Za dobro odločitev je torej potrebna pot notranje razjasnitve in pogovor z zaupniki in prijatelji.

Potrebna spodbuda

Toda Bog zavrne Jeremijev ugovor s tem, da potrdi svoje naročilo z besedami „h komur koli te pošljem, boš šel, in kar koli ti ukažem, boš govoril" (Jer 1,7). Tako dobi Jeremija potrebno spodbudo, da ubere pot, ki jo je spoznal za pravilno. V vsakdanjosti bomo redko tako jasno spoznali, kakšne namene ima Bog z nami. Kljub temu so situacije in dogodki, v katerih notranje čutimo jasno naročilo, da se odločimo, četudi je morda težko.

Božja okrepitev vodi h gotovosti

Bog pa se ne omeji na potrditev svojega naročila. Kot okrepitev na tej poti stori, da je Jeremija deležen dvojne podpore. Najprej mu obljubi svojo trajno bližino. V drugem koraku se Bog dotakne ust bodočega preroka in položi svoje besede v njegova usta, da bo za to nalogo tudi opremljen z ustrezno kompetenco. To božje simbolno dejanje nam daje dragocen napotek za osebne odločitve. Če smo sprejeli odločitev in pri tem čutimo, da nam je Bog v tem blizu in nam daje moč in sposobnosti, ki jih potrebujemo za njeno uresničitev, smemo zaupati v to, da smo na pravi poti.

4. Vprašanja in pobude

V tem tednu gre za to, da sprejmemo čisto konkretno odločitev, ki bo vodila do tega, da v svojem življenju doživim več polnosti. Pri tem se dam voditi obljubi „Smem izbirati, ker me je Bog izvolil“. Pazim na to, kakšne občutke sproži ta stavek v meni. V nadaljnjem koraku se ukvarjam z vprašanjem: Za kaj me je Bog izbral? Katero nalogo moram izpolniti? Zapišem odgovor v obliki kratkega, jedrnatega stavka in ga napravim za izhodišče svojih nadaljnjih razmišljanj. Potem pregledam, katera odločitev me zdaj čaka: Kaj bi rad spremenil oz. okrepil, da bi se mogel bolj odpreti polnosti? Ko sem se odločil, lahko z naslednjim vprašanjem „preverim“, ali me bo ta odločitev vodila na dobro pot: Kaj bi se s tem zame in moje soljudi spremenilo na pozitivno?

5. Molitev

Pismo apostola Pavla Efežanom se začne s hvalospevom. Pavel hvali Boga in opeva, s kakšnim bogastvom so obdarovani vsi, ki verujejo v Kristusa. Kdor sledi logiki vere, lahko celo prizna: v Kristusu smo bili izbrani že pred stvarjenjem sveta.

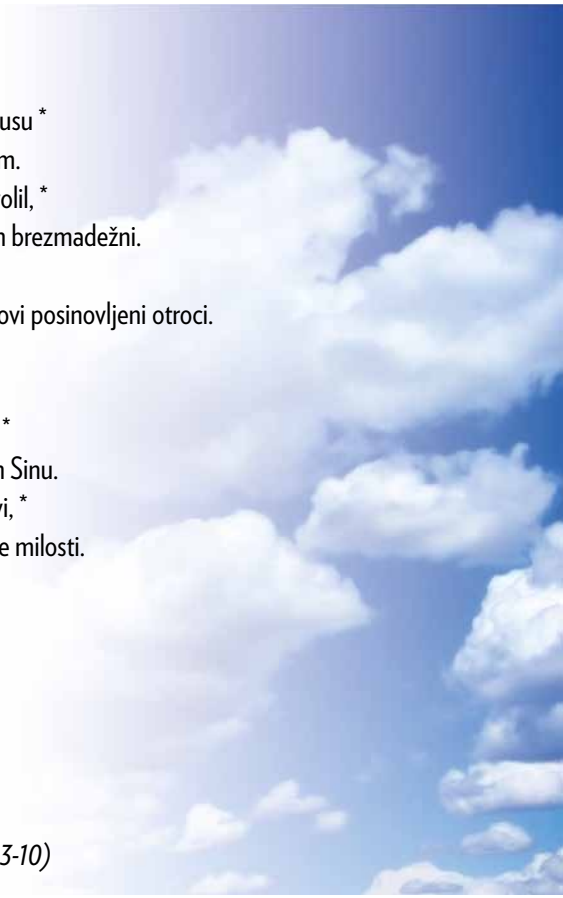

Slavljen Bog in Oče *
našega Gospoda Jezusa Kristusa.
Blagoslovil nas je v nebesih v Kristusu *
z vsakršnim duhovnim blagoslovom.
Pred stvarjenjem sveta nas je v njem izvolil, *
da bi bili pred njegovim obličjem sveti in brezmadežni.
V ljubezni nas je vnaprej določil, *
naj bomo po Jezusu Kristusu njegovi posinovljeni otroci.
Takšen je bil blagohotni sklep *
Očetove volje,
v hvalo veličastva njegove milosti, *
s katero nas je obdaril v ljubljenem Sinu.
V njem imamo odrešenje po njegovi krvi, *
odpuščanje grehov po bogastvu njegove milosti.
To milost je obilno razlil na nas, *
z vso modrostjo in razumnostjo,
ko nam je razodel skrivnost svoje volje *
po blagohotnem načrtu.
Tega si je vnaprej zastavil, *
da bi ga uresničil v polnosti časov:
da zedini v Kristusu kot glavi vse, *
kar je v nebesih in kar je na zemlji. *(Ef 1,3-10)*

6. Duhovni dnevnik

III. stopnja

Usmeriti

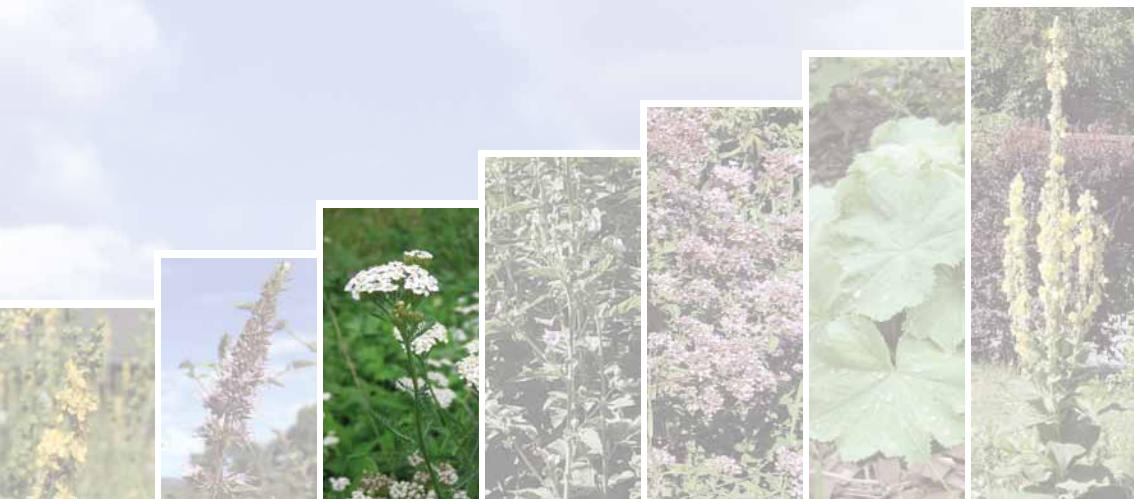

1. Uvod v tretji teden

Kdor se je odločil za cilj, mora poskrbeti za ustrezne pogoje, da ga tudi doseže. Da daljši pohodniški izlet lahko uspe, so na primer potrebna primerna oblačila, zadostna količina hrane, predvsem pa dober zemljevid in natančno preučevanje poti. Prav tako je z našo življenjsko potjo. Sprememba k dobremu ali boljšemu ne pride preprosto sama od sebe. Notranji zemljevid nam je tukaj v veliko pomoč. Ta nam pokaže pot, ki je pred nami. Znova se pojavlja vprašanje: Ali je izbrani cilj preveč ambiciozen? Ali pa: Predstavlja pot sama v sebi zadosten izziv? Nato pa je poudarek na poti. Zavedam se svojih prednosti in svojih slabosti. Z ozirom na te lastnosti, se zavedam sledečega: S čim lahko računam? Kaj potrebujem, da bom vztrajal na poti? Predvsem pa: Kako hodim po poti, kako naj razdelim etape moje poti, kaj je v moji moči in kje potrebujem pomoč?

Veliki duhovni učitelji so svoj potek dneva razdelili s tolikšno pozornostjo, kakor popotnik načrtuje svojo pot. Črpali so iz življenjskih modrosti Svetega pisma in iz modrosti naših prednikov. V tem tednu se bomo trudili tudi mi storiti tako: izdelali bomo red in strukturo, preko katerih naša pot lahko uspe.

2. Svetopisemska odlomka

Kajti ta zapoved, ki ti jo danes dajem, zate ni pretežka in ni oddaljena. Ni na nebu, da bi mogel reči: „Kdo se bo za nas povzpel v nebesa, da nam jo prinese in jo da slišati, da jo bomo mogli izpolniti?“ Tudi ni onkraj morja, da bi mogel reči: „Kdo se bo za nas odpravil čez morje, da nam jo prinese in jo da slišati, da jo bomo mogli izpolniti?“ Kajti prav blizu tebe je beseda, v tvojih ustih in v tvojem srcu, da jo lahko izpolnjuješ. *(5 Mz 30,11-14)*

Kot Božji izvoljenci, sveti in ljubljeni, si torej oblecite čim globlje usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, krotkost, potrpežljivost. Prenašajte drug drugega in odpuščajte drug drugemu, če se ima kateri kaj pritožiti proti kateremu. Kakor je Gospod odpustil vam, tako tudi vi odpuščajte. Nad vsem tem pa naj bo ljubezen, ki je vez popolnosti. *(Kol 3,12-14)*

3. Razmišljanje: **Zemljevid za življenje**

Zakoni in zapovedi imajo za mnoge ljudi plehek priokus. Delovati spontano, slediti vzgibu čustev neredko velja za zaželeni ideal.

Iz zmede nastane red

Toliko bolj se bomo čudili, če pogledamo v knjigo psalmov. Daleč najdaljše besedilo te knjige (psalm 119) je hvalnica, ki je sestavljena iz 22 kitic. Toliko črk ima hebrejska abeceda. Torej je pritegnjen ves univerzum jezika, da se iz najrazličnejših perspektiv opeva eno – Božja postava. Na drugem mestu hvali molivec Boga stvarnika. Nenadoma začne sredi svoje pesmi govoriti o božji postavi in jo slaviti z najbolj izbranimi besedami (psalm 19). Mnogi razlagalci so domnevali, da sta bila tukaj pozneje združena dva teksta. Medtem pa so spoznali, da sta bila že vedno naravnana drug na drugega. Isti Bog, ki je ustvaril svet in naravi dal zakone, katerim se še vedno čudimo, je namreč zasnoval tudi neki red za naše življenje. Prav ta misel je za svetopisemskega človeka razlog za veselje. Obstaja zemljevid, ki kaže, kako lahko naše življenje uspe – red, v skladu s katerim lahko ljudje med seboj živijo v dostojanstvu, ki vodi k pravičnosti in miru. Ta red je treba zase odkriti, da bi z njim šli skozi življenje.

Številne zapovedi, en cilj

Kdor prvič bere Sveto pismo, dobi vtis, da se zgubi v veliki obilici. Pri natančnejšem pogledu pa zbudi pozornost, da je božja postava v sebi urejena. Preden so na primer v knjigi Devteronomij (Peta Mojzesova knjiga) objavljene konkretne zapovedi, je izdana na začetku zahteva ljubiti Boga. S tem postane očitno: Zapoved ljubezni je zvezda stalnica, na katero so naravnane vse zapovedi. Ker je zelo splošna, potrebuje konkretizacijo s posameznimi zapovedmi. Podobno je z Desetimi zapovedmi. Te so podobne temeljnemu zakonu, ki ga razlaga obilica nadaljnjih pravil. Tako postane zemljevid bolj konkreten in natančen. S tem nam je postavljeno pred oči načelo, kako naj ravnamo z Božjo besedo. Naše življenje potrebuje red – v vseh zadevah, tudi v tistih, o katerih Sveto pismo (še) ne govori. Iskati Boga v vsem pomeni ne mu kratiti nobenega področja življenja. To pa ne pomeni, da nazadnje zaidemo v nepregledno goščavo zapovedi in naše življenje postaja čedalje ožje. Vsak posamezen predpis mora biti prežet z zapovedjo ljubezni.

Pravila kot pomoč

V življenju je pogosto tako, da zaradi malenkosti in malomarnosti nered postaja čedalje večji. Tako narašča tudi nezadovoljstvo. Nasprotno pa težka krivda pogosto zapusti nenadoma kaos in uniči okolje. V obeh primerih bo pot spreobrnitve zahtevala tudi, da življenje uredimo. Sklep, da začnemo znova, je osnova. Kar je zdaj nujno, je načrt, kako naj se novo življenje konkretno razvija. Modrostni spisi Stare zaveze krožijo okoli vprašanja, kaj je potrebno, da naše življenje uspe. Bistvena spoznanja so bila neredko zapisana v obliki klenih pregovorov. Apostol Pavel daje bralcem ob koncu svojih pisem prav rad tako imenovane sezname kreposti s seboj na pot. Ti katalogi vsebujejo navodila za krščansko življenje. Oboje nas uči: Usmeriti se pomeni napraviti red.

4. Vprašanja in pobude

V tem tednu zasnujem zase konkretna pravila ali vedenjske vzorce, kako bi rad dosegel cilj, da na nekem področju živim iz polnosti. Pri tem so lahko v pomoč naslednja vprašanja: Kaj potrebujem, da uresničim svoj načrt? Kakšna sredstva (resursi) so mi na voljo oz. kaj moram spremeniti? Kakšna bo konkretno moja pot v naslednjih tednih? Kaj bom pustil za seboj?

Pri svojem načrtovanju bom kar se da obvezujoč in konkreten: Kako naj moja namera vpliva na potek dneva? Kako naj oblikuje moje vedenje do moje okolice? Kaj naj me čez dan spominja na to? S samim seboj sklenem dogovor in zapišem najvažnejše točke. Poleg tega v mislih večkrat preigram, ali so stvari, ki sem se jih namenil storiti, tudi uresničljive.

5. Molitev

V psalmu 19 se molilec pridruži dnevnemu slavljenju stvarstva. Zatem pa v drugem delu psalma izraža veselje nad nauki, ki jih prejema od Boga. Gospodove besede so resnične in pravične, njegove zapovedi usmerjajo in krepijo življenje.

Gospodova postava je popolna, *
poživlja dušo;
Gospodovo pričevanje je zanesljivo, *
nevednega dela modrega.
Gospodovi ukazi so pravi, *
razveseljujejo srce;
Gospodova zapoved je jasna, *
razsvetljuje oči.
Gospodov strah je čist, *
ostaja na veke;
Gospodove sodbe so resnica, *
vse skupaj pravične.
Bolj so zaželene kakor zlato, *
bolj kakor obilje čistega zlata;
bolj kakor med so sladke, *
kakor med iz satovja.
Tudi tvoj služabnik dobiva svarilo po njih, *
v izpolnjevanju teh je bogato plačilo.
Kdo razume napake? *
Prikritih me očisti!
Tudi pred prevzetneži zadržuj svojega služabnika, *
naj ne gospodujejo nad mano.
Tedaj bom brez graje, *
prost bom velike pregrehe.
Naj ti bodo v veselje izreki mojih ust, / premišljanje mojega srca pred tvojim obličjem, *
Gospod, moja skala, moj rešitelj. *(Ps 19,8-15)*

6. Duhovni dnevnik

IV. stopnja

Delovati

1. Uvod v četrti teden

Čas priprav je sedaj končan. Po treh tednih zaznavanja, razmišljanja in skrbnega načrtovanja je čas, da sprejmemo konkretne ukrepe. Čas je, da se teorija in naši trdni sklepi sedaj preizkusijo v resničnosti. V središču niso več vprašanja, temveč delovanje in prepoznavanje, če naši sklepi in načrtovanje vzdržijo v resničnosti. Zopet to lahko primerjamo z začetkom poti: odprava na pot, prvi koraki, veselje, da se je potovanje le končno začelo, a kmalu se je potrebno spoprijeti s prvimi ovirami. Sprememba oz. duhovni cilj tako dobiva obliko. Geslo tega tedna je storiti. O prvem izkustvu se je priporočljivo pogovoriti z osebo, ki je vredna zaupanja. Kdor začenja pot iz krivde, je temu spovedni pogovor lahko v veliko pomoč.

2. Svetopisemska odlomka

Ne pojde v nebeško kraljestvo vsak, kdor mi pravi: Gospod, Gospod, ampak kdor uresničuje voljo mojega Očeta, ki je v nebesih.

Zato je vsak, ki posluša te moje besede in jih uresničuje, podoben preudarnemu možu, ki je zidal svojo hišo na skalo. Ulila se je ploha, pridrlo je vodovje in zapihali so vetrovi ter se zagnali v to hišo, in vendar ni padla, ker je imela temelje na skali. Kdor pa te moje besede posluša in jih ne uresničuje, je podoben nespametnemu možu, ki je zidal hišo na pesku. Ulila se je ploha, pridrlo je vodovje in zapihali so vetrovi; zagnali so se v to hišo in padla je in njen padec je bil velik. *(Mt 7,21.24-27)*

Postanite uresničevalci besede in ne le poslušalci, ki sami sebe varajo. Če je namreč kdo poslušalec besede, ne pa njen uresničevalec, je podoben človeku, ki ogleduje svoj rojstni obraz v zrcalu; pogleda se, a odide in takoj pozabi, kakšen je bil. Človek pa, ki pozorno motri popolno postavo svobode in vztraja in ne postane pozabljiv poslušalec, temveč njen dejaven uresničevalec, bo blažen v svojem delovanju. *(Jak 1,22-25)*

3. Razmišljanje: **Poslušati in delovati**

Če je odrasli v antiki prosil za zakrament krsta, je bilo to zanj pogosto povezano z daljnosežnimi posledicami. Kdor je opravljal poklic, ki je bil nezdružljiv s krščanskimi vrednotami, si je moral včasih poiskati celo novo delo. Nato se je začel čas urjenja v krščanskih temeljnih držah. Na koncu tega časa so vprašali priče, kako se je izkazal kandidat v vsakdanjem življenju. Pri tem so vprašali predvsem po delih dejavne ljubezni do bližnjega, torej konkretne pomoči za revne ljudi. Šele potem so začeli prosilce za krst poučevati v krščanski veri. Zgodnjemu krščanstvu je bilo torej pomembno, da lahko tiste, ki verujejo v Kristusa, spoznamo po njihovem vedenju. Ravnanje v smislu vere je veljalo kot vizitka kristjana.

Zidati na trdnem temelju

Že Jezus pripisuje delovanju (ravnanju) velik pomen. Na začetku je klic k spreobrnjenju (glej Mt 4,17). Ker je nebeško kraljestvo blizu, priganja čas. Jezus zbira ljudi okrog sebe, ki so pripravljeni poslušati in slediti njegovemu klicu. Potem jim razlaga, kako naj se razvija življenje v hoji za njim. V govoru na gori gre torej za ravnanje: „Vse, kar hočete, da bi ljudje storili vam, tudi vi storite njim!“ (Mt 7,12) Ta stavek, imenovan tudi zlato pravilo, je za Jezusa povzetek postave. Kot prvi delati dobro v javnosti, isto tudi sam sprejemati, za to mu gre. Izkušnja Božjega kraljestva usposablja za takšno ustrežljivo ravnanje. Kako pomembno je to, še enkrat

potrdi konec govora na gori. Tam je rečeno, da poslušati in delovati pomeni zidati na trdnem temelju.

Obračun

Naše ravnanje je vedno naravnano na sočloveka. Tako ali drugače zaznamuje svet, v katerem živimo. Zato spada k temeljnim navadam človeka, da mora dati račun za svoje početje. Dosledno si ni mogel nihče, ki je hotel biti krščen, sam dati spričevala, ali je sledil sledi evangelija. To so morali storiti drugi. Jezus celo izrecno svari pred navarnostjo, da postanemo samopravični. Očitno ne zadošča, da vse razčistimo sami z Bogom, tudi ne, če se pri tem sklicujemo na Božjo besedo. Treba je tudi pomoči naših bližnjih.

Refleksija, supervizija, evalvacija

Na mnogih področjih gospodarstva in družbe spada medtem k bontonu, da se o načrtih pogovorijo skupno in vsak posameznik doživi pohvalo in kritiko za svoje delovanje. Samo tako je mogoče postopke izboljšati in odpraviti napake. V kočljivih situacijah je marsikje postalo običajno, da se o položaju pogovorijo z neprizadetim svetovalcem, da si tako pridobijo spoznanja, ki bi enemu samemu ostala nedostopna. Refleksija, supervizija, evalvacija se glasijo nova gesla. Večinoma izvirajo iz krščanske tradicije. Duhovni pogovor ali duhovno spremstvo služita od nekdaj istemu cilju – da s pomočjo neprizadete osebe napreduješ na duhovni poti, da dobiš spodbude in da te kritična vprašanja obvarujejo pred tem, da bi se samovšečno zadovoljil z doseženim. Tudi zakrament sprave ponuja v obliki spovednega pogovora dobro priložnost, da „reflektiramo“ (razmislimo) in „evaluiramo“ (ovrednotimo) svoje življenje, kaj je uspelo in kje nam je spodletelo. Ta vrsta „supervizije“ (pregleda) nam je dana, da bi naše delovanje obrodilo sadove.

4. Vprašanja in pobude

V tem tednu gre za konkretna dejanja. Določim, s katerim korakom bom začel svojo namero. Te razmisleke zapišem na za to predvidenem listu v brošuri. V tem tednu si rezerviram vsak dan, po možnosti zvečer, nekaj minut, da se ustavim in da preverim, kako mi je šlo pri uresničevanju mojih sklepov: Kaj se je obrnilo na pozitivno? Kje so nastale težave? Kje bom potreboval več moči, kot sem spočetka mislil? Kaj mi dela posebno veselje in me motivira, da dosledno nadaljujem pot? Posebno lahko pomaga, če vsak dan zapišem najvažnejša zapažanja.

Priporočljivo je, da je doslej prehojena pot tudi vsebina duhovnega pogovora, ki ga imamo z osebo zaupanja. Ker spreobrnjenje in nov začetek praviloma vsebujeta tudi ukvarjanje z osebno krivdo, more biti smiselno, da imamo spovedni pogovor.

5. Molitev

Psalm 121 je besedilo, ki je znamenje upanja za vsakega popotnika. Kdor veruje, ne hodi sam. Bog ga spremlja in ga varuje. Tako je že začetek poti podprt z obljubo Božjega blagoslova in uspeha.

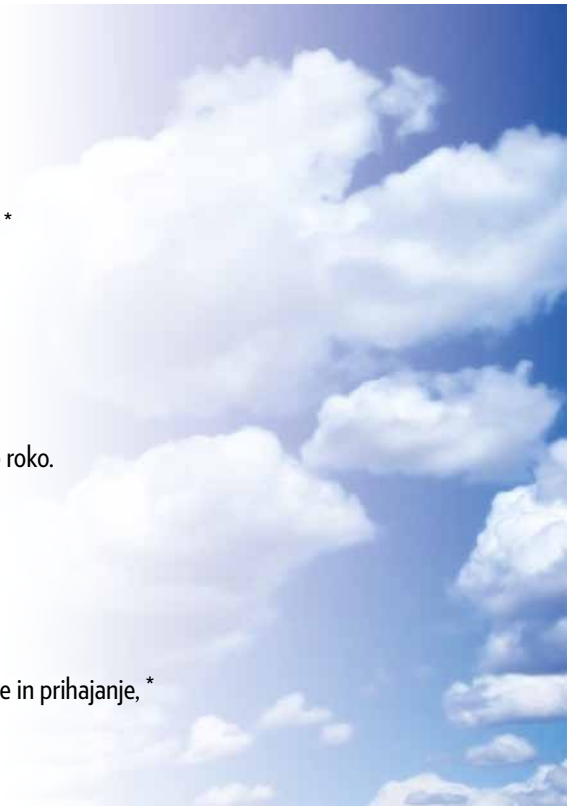

Svoje oči vzdigujem h goram: *
Od kod bo prišla moja pomoč?
Moja pomoč je od Gospoda, *
ki je naredil nebo in zemljo.

Naj ne da, da bi tvoja noga omahovala, *
tvoj varuh naj ne dremlje.
Glej, ne dremlje, ne spi, *
Izraelov varuh.

Gospod je tvoj varuh, *
Gospod je tvoja senca, nad tvojo desno roko.
Podnevi te ne bo udarilo sonce, *
ne luna ponoči.

Gospod te bo varoval vsega hudega, *
varoval bo tvoje življenje.
Gospod bo varoval tvoje odhajanje in prihajanje, *
od zdaj in do večnosti.
(Ps 121)

6. Duhovni dnevnik

V. stopnja

Bojevati se

1. Uvod v peti teden

»Zakaj to počnem? Če torej Boga ni, tudi duša ne obstaja. Če duša ne obstaja, potem tudi ti, Jezus, nisi resničen. Nebesa, kakšna praznina.« Te stavke je zapisala leta 1959 v svoj zvezek mati Tereza. Šele po njeni smrti je postalo jasno, da je ta žena, ki je pomagala tolikim ljudem v stiski in v bedi ter svetu govorila o Božji ljubezni, prestala velike notranje preizkušnje. Odločitev, da svoje življenje posveti vsem slabotnim, jo ni vodila v Božjo luč, temveč v notranjo temo. Morala se je boriti, da je ta praznina ni zlomila. V peti točki naše duhovne poti k polnosti je predstavljen ta boj. Tako ta pot ni nikakršna vlečnica, po kateri bi se človek gladko vzpenjal. Pogosto se polni začetnega navdušenja, zadovoljstva in notranjega veselja kmalu znajdemo v obdobju dvomov, razočaranja in odpora. Nenadoma se vse zazdi krhko in velikokrat brez pomena. Pojavi se želja, da bi od dobrega namena odstopili. Ta del poti, kot bomo kasneje videli pri Jobu, ni nikakršen konec, temveč je to ključno obdobje, ki nam pomaga, da pridemo še bližje k polnosti. Zahteva od nas pripravljenost, da se ustavimo in borimo – tudi z Bogom.

2. Svetopisemski odlomek

Sedaj je spregovoril Job in rekel: Kako dolgo boste še žalostili mojo dušo in me pobijali z besedami? Spoznajte vendar, da me je uklonil Bog in vrgel name svojo mrežo! Glejte, pritožujem se nad nasiljem, pa nisem uslišan, kličem na pomoč, pa ni pravice! Pot mi je zaprl, da ne morem naprej, moje steze je zavil v temo. Mojo čast mi je vzel kakor obleko in mi snel krono z glave. Opustošil me je krog in krog, da ginem, kakor drevo je izruval moje upanje. Proti meni razvnema svojo jezo in ravna z menoj kakor s svojimi nasprotniki. Njegova krdela prodirajo združeno, si nasipajo pot proti meni in od vseh strani oblegajo moj šotor.

Moji bratje so se oddaljili od mene, moji znanci so se mi odtujili. Moji bližnji so me zapustili, moji sorodniki so me pozabili. Moji gostači in moje dekle me imajo za tujca, v njihovih očeh sem postal pritepenec. Svojega hlapca kličem, pa mi ne odgovori, s svojimi usti ga prosim usmiljenja. Moj duh je tuj moji ženi, studim se otrokom svojega telesa.

O, da bi kdo zapisal moje besede, o, da bi jih vrezal v ploščo! Da bi jih z železnim pisalom in s svincem za vselej vklesal v kamen! Jaz vem, da je moj Odkupitelj živ in se bo poslednji vzdignil nad prah. Še potem, ko bo ta moja koža raztrgana, bom iz svojega mesa gledal Boga. To vidim sam, moje oči so uvidele in nihče drug, shranjeno je v mojem srcu, v mojih prsih! *(Job 19,1-2.6-17.23-27)*

3. Razmišljanje: **Žarek upanja**

Če se vse v življenju naenkrat zazdi vprašljivo in nepomembno, to ne pomeni nujno, da je prišel konec. Boj je dostikrat odločilna faza na poti k polnosti. Svetopisemska knjiga Job je najbrž eden najbolj zgovornih zgledov boja s trpljenjem in v trpljenju. V tako imenovanem okvirnem dogajanju je Job pravičen trpin, ki ponižno sprejema trpljenje. Toda v govornem delu nastopa kot upornik, ki se prepira s svojimi prijatelji in Bogom in neomajno vztraja pri tem, da ga za njegov položaj ne zadene krivda. V vedno novih poskusih toži Job nad svojim nezavidljivim položajem. Tako obupan vzklika: „Pot mi je zaprl, da ne morem naprej, moje steze je zavil v temo“ (Job 19,8).

Zapuščen od Boga in ljudi

Kriza se širi kakor vnetišče in končno zajame vse sklope življenja. Job se čuti oropanega svoje časti in slehernega upanja. Pri tem gre za dva osrednja stebra človeške identitete: človeško skupnost in vero v Boga. Očitno postane, da bi se Jobov položaj ne zdel tako brezizhoden, če bi tudi njegovo socialno okolje ne bilo postalo krhko. V dramatičnih podobah toži, kako se znanci, prijatelji in celo njegova žena odvračajo od njega. Ljudje so odvisni drug od drugega. Ne moremo se sami potegniti iz močvirja naših strahov in stisk.

Bog sam postane nasprotnik

Pretresenost verske identitete se vleče kakor rdeča nit skozi Jobovo knjigo. Toda Job doživlja Boga ne le kot odsotnega, Bog je zanj nasprotnik, ki se bojuje proti njemu. Ta predstava prestraši in je v nasprotju s sporočilom, da je Bog do nas milostljiv in usmiljen. Kljub temu se ti notranji boji in s tem povezana stiska ne dajo zanikati. Nekaj luči v to temo lahko prinese drug svetopisemski boj. Ponoči pred ponovnim srečanjem s svojim bratom Ezavom se Jakob bojuje z nekim skrivnostnim možem (1 Mz 32,23-33). Tri poudarke tega svetopisemskega odlomka naj podčrtamo: Ta boj traja do svita, ne da bi Jakob zvedel, s kom ima točno opraviti. Šele pozneje bo postalo jasno, da je bil njegov nasprotnik Bog sam. Kdor se bojuje v veri, ima opraviti z Bogom, ki je vedno večji in presega našo človeško predstavo. Nadalje zbuja pozornost, da se odpor, s katerim se Jakob upira svojemu božjemu nasprotniku, ne ocenjuje negativno. Marveč si s svojo močjo izsili božji blagoslov. Končno izide Jakob iz boja kot zaznamovani. Srečanje z Bogom in še bolj boj z Bogom pustita sledove v našem življenju.

V boju se zasveti „kljub temu“

Toda Jobova mračna tožba ne doseže vrhunca v resignaciji. Popolnoma nepričakovano prodre iz teme stiske svetlobni žarek upanja: „Jaz vem, da je moj Odkupitelj živ“ (Job 19,25). Iz tega se porodi gotovost: „To vidim sam, moje oči so uvidele in nihče drug, shranjeno je v mojem srcu, v mojih prsih“ (Job 19,27). Kaj je povzročilo ta preobrat? Jobovo trpljenje (še) ni ozdravljeno in njegova stiska se (še) ni spremenila. Zaradi bojevanja z Bogom se je za Joba kljub temu nekaj temeljno spremenilo: Bog mu nenadoma ni več daleč, temveč se mu je v svoji dejavni moči približal. Ta boj Joba ni odtujil od Boga, temveč približal Božji božjosti.

4. Vprašanja in pobude

Vzamem si vsak dan približno 20 minut časa za premišljevanje. Pri tem je možno, da se izkušnja neuspeha in težav (še) ni pojavila. Če je tako, potem bom še naprej namenjal pozornost delovanju. Pri tem pozorno zaznavam, kako postopno uresničevanje odločitve, ki sem jo sprejel, spreminja moje različne življenjske odnose.

Če sem že v fazi dvoma in boja, potem mi lahko naslednja vprašanja pomagajo naprej: Kaj mi daje dvomiti o tem, da je smiselno in realistično nadaljevati začeto pot? Kje je nevarnost, da mi zmanjka moči ali poguma? Kako doživljam Boga na tem delu poti? Kdo ali kaj bi me lahko okrepil / okrepilo? Če se mi zdi v pomoč, vzamem psalm 142 iz tega poglavja ali podoben psalm za izhodišče, ga na novo napišem s svojimi besedami glede na svoj položaj in ga naredim tako za osebno molitev, ki me spremlja skozi ta teden.

5. Molitev

Psalmist v psalmu 142 glasno vpije o svoji stiski: okolica ne podpira in ne razume njegove poti. Dogaja se ravno nasprotno, na svoji poti opazi pasti in čuti veliko sovražnosti. Edino pribežališče, ki mu še ostane, je Bog. Vanj molilec polaga svoje upanje. Samo Bog ga lahko osvobodi notranje ječe in zunanjih zapletov.

S svojim glasom vpijem h Gospodu, *
s svojim glasom prosim Gospoda za milost.
Pred njim izlivam svojo tožbo, *
pred njim sporočam svojo stisko.
Ko moj duh omaguje v meni, *
ti poznaš mojo stezo.
Na poti, ki po njej hodim, *
so nastavili zanko zame.
Ozri se na desno in glej, *
nikogar ni, ki bi me poznal.
Pribežališče je izginilo od mene, *
nikogar ni, ki bi spraševal po moji duši.

K tebi vpijem, o Gospod; *
dejal sem: »Ti si moje zatočišče, moj delež v deželi živih.«
Prisluhni mojemu ječanju! *
Zakaj postal sem zelo slaboten.
Reši me pred mojimi preganjalci! *
Zakaj močnejši so od mene.
Izpelji iz zapora mojo dušo, *
da se bom zahvaljeval tvojemu imenu.
Pravični bodo naredili krog okrog mene, *
ker mi boš povrnil dobro. *(Ps 142)*

6. Duhovni dnevnik

VI. stopnja

Poglobiti

1. Uvod v šesti teden

Ali obstaja kaj takega, kot je čarobni ključ, ki bi nam odprl vrata do modrosti življenja? To vprašanje je za filozofa Petra Wusta izhodišče, o katerem je tudi pisal v zapuščini svojim študentom spričo svoje bližnje smrti in grozot druge svetovne vojne. V poslovilnem pismu brez obotavljanja odgovori na to vprašanje. Seveda, pozna ključ in to ni refleksija, kakor bi bilo pričakovati od filozofa, temveč molitev, ki jo razume kot zadnjo predanost Bogu. Tako raste človek vedno globlje in globlje na področju prave človečnosti. S to držo predanosti Bogu in ljudem se bomo ukvarjali na naši zadnji stopnji na poti k polnosti. Pri tem se lahko opiramo na izkušnjo delovanja, ki se je okrepila preko naših notranjih bojev. Ta korak poglobitve, kot bomo videli kasneje pri Marti in Mariji v odlomku obuditve Lazarja od mrtvih, nas lahko vodi do točke, ko se iz površja spustimo vedno globlje in ko vedno bolj lahko izkusimo, kaj je v našem življenju res pomembno.

2. Svetopisemski odlomek

Ko je torej Jezus prišel, je odkril, da je Lazar že štiri dni v grobu. Betanija pa je bila blizu Jeruzalema, približno petnajst stadijev od njega. Veliko Judov je prišlo k Marti in Mariji, da bi ju tolažili zaradi njunega brata. Ko je Marta slišala, da prihaja Jezus, mu je šla naproti; Marija pa je sedela doma. Marta je tedaj rekla Jezusu: „Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl; a tudi zdaj vem, da ti bo Bog dal, kar koli ga zaprosiš." Jezus ji je rekel: „Tvoj brat bo vstal." Marta mu je dejala: „Vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan." Jezus ji je rekel: „Jaz sem vstajenje in življenje: kdor vame veruje, bo živel, tudi če umre, in vsakdo, ki živi in vame veruje, vekomaj ne bo umrl. Veruješ v to?" Odgovorila mu je: „Da, Gopod. Trdno verujem, da si ti Mesija, Božji Sin, ki prihaja na svet." *(Jn 11,17-27)*

3. Razmišljanje: **Sprejem in odhod**

Skopo in kakor iztrgano iz konteksta poroča Janez v svojem evangeliju o bolezni Lazarja iz Betanije. Potem pripoveduje o Mariji in Marti in o Jezusovem prijateljstvu s temi tremi sorojenci. Toda dogodi se nepričakovano. Jezus se ne odpravi takoj na pot, da bi bil v pomoč Lazarju. Končno Lazar umre. Šele zdaj hoče Jezus obiskati svojega prijatelja, in sicer, da svoje učence privede do vere. S tem postane očitno, da v tem odlomku ne gre samo za smrt ljubljenega človeka, temveč za poglobljeno spoznanje Jezusa. Ko Marta zve o njegovem prihodu, takoj vstane in odide. Pozneje ji sledi Marija. Obe hitita Jezusu naproti. Toda svoje žalosti ne pustita kar tako za seboj. Kajti obe ženi konfrontirata Jezusa najprej z očitkom „Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne umrl" (Jn 11,21.32). S tem pa da zapustita kraj žalosti, dosežeta novo stališče in zavzameta drugo perspektivo. Ta korak jima je mogoč, ker sami polagata zdaj še vse upanje v Jezusa, Gospoda.

Prizadevanje za spoznanje

Med Marto in Jezusom nastane dialog. Marta išče trden temelj, ki bi ji v njeni žalosti in obupu dajal oporo. Jezus jo spremlja na tej poti, tako da jo izhajajoč od njene žalosti previdno vodi do novega načina gledanja. Tako Marta spozna: Ne gre za to, ali bi lahko bil Jezus Lazarjevo smrt preprečil. Tudi ni važno, kaj more Jezus še

zdaj storiti. Odločilno je: Kaj ali še bolje kdo je Jezus zdaj za njo. Z besedami: „Trdno verujem, da si ti Mesija, Božji Sin, ki prihaja na svet“ (Jn 11,27), čisto na oseben način sprejme Jezusovo razodetje – „Jaz sem vstajenje in življenje“ (Jn 11,25). S tem novim načinom gledanja spet najde tla pod nogami.

Govorica solz

Marija se ne odpravi k Jezusu sama od sebe. Da se od Jezusa poklicati. In drugače kot Marta tudi ne pride do dialoga. Marveč Marija pade Jezusu k nogam. S to gesto pokaže, da je zanjo Jezus Gospod, od katerega pričakuje odločilni preobrat. Potem se izjoče. Jezus spremlja tudi Marijo na njeni poti, ne z besedami, temveč tako da deli njeno ganotje in njene solze. Janez ne poroča, ali tudi Marija po srečanju z Jezusom pride do novega načina gledanja. Zvemo pa, da Jezus, notranje pretresen, pokliče Lazarja iz groba. Kar si Marta prizadeva razumeti, izraža Marija z občutki. Oba načina ustvarjata tukaj napeto medsebojnost, ki se nazadnje ne da ločiti.

Proces integracije

Ravnokar je še Marta v Jezusu spoznala Božjega Sina. Že nekaj vrstic pozneje je njena vera postavljena na preizkušnjo. Jezusovega poziva, naj odstranijo kamen od groba, ne more razumeti: kar je mrtvo, je mrtvo. Toda Jezus zavrne Martine ugovore s tem, da jo spomni na njeno ravnokar pridobljeno gotovost. Marta še ne more svoje osebne izpovedi vere v Jezusa, Gospoda, prestaviti v resničnost vsakdanjosti. To zaupanje in ta predanost ji zdaj še nista mogoča. Sta pa ključ, ki odpira vrata k življenju v polnosti. Da celo Marta ne zmore tega koraka takoj, je olajšujoče in naj bi nas obvarovalo pred prevelikimi zahtevami do samega sebe.

4. Vprašanja in pobude

V tem tednu gre za to, da spoznanja, ki sem jih pridobil v fazi boja, povežem z izkušnjami dosedanje poti in da s tem poglobim delovanje. Pri tem procesu se lahko močneje orientiram ali po Marti ali po Mariji. Če mi je Marijin način bližji, izberem bolj „od srca prihajajočo“ oz. kreativno pot in izrazim svoje občutke v sliki, glineni figuri, plesu, s skladbo ali lastno molitvijo. Če se bolj lotevam reči „z glavo“, potem ravnam kakor Marta in odgovorim na naslednja vprašanja v pogovoru ali sam zase. Najvažnejše odgovore zapišem: Kaj je osrednja Božja obljuba zame? Kako se glasi moja „osebna“ veroizpoved? – Iz tega formuliram kratko, jedrnato molitev, ki jo večkrat na dan v različnih okoliščinah ponovim.

Med tednom pozorno zaznavam, kaj se za mojo okolico spremeni, če „na novo“ nadaljujem svojo pot.

5. Molitev

Kdor je svoje življenje zasidral v Bogu, ta lahko od njega pričakuje tudi zaščito, je sporočilo prve vrstice psalma 91. Psalmist nato slovesno oznani, da se temu ni ničesar bati. Bog sam ga brani in bedi nad njim na njegovi poti. Ključ do te posebne predanosti Bogu leži v pripravljenosti in sposobnosti posameznika, da v vseh življenjskih okoliščinah računa samo na Boga.

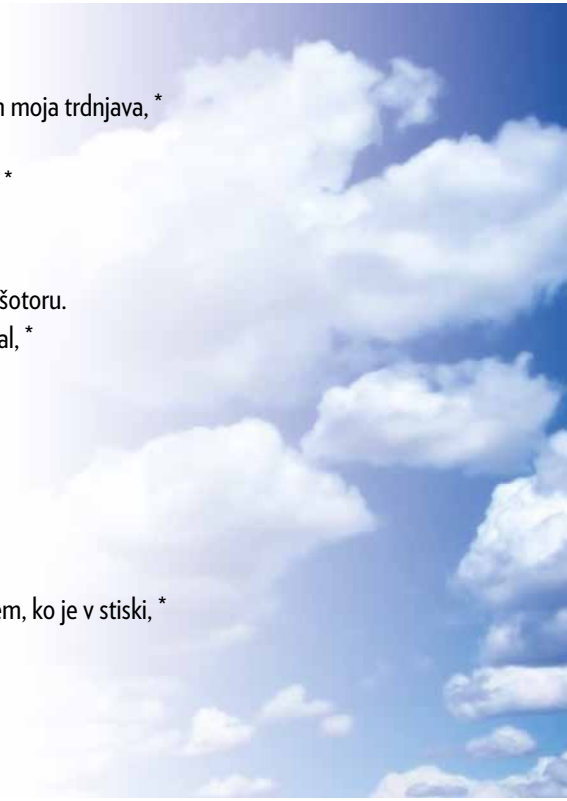

Tisti, ki stanuje v zavetju Najvišjega, *
ki prenočuje v senci Mogočnega,
pravi Gospodu: »Moje zatočišče in moja trdnjava, *
moj Bog, ki vanj zaupam.«
Zares, on te bo rešil iz ptičarjeve zanke, *
pred pogubno kugo.
Ne bo te zadela nesreča, *
udarec se ne bo približal tvojemu šotoru.
Zakaj svojim angelom bo zate zapovedal, *
naj te varujejo na vseh tvojih potih.
Na rokah te bodo nosili, *
da z nogo ne zadeneš ob kamen.

Ker mi je vdan, ga hočem osvoboditi, *
branil ga bom, ker spoznava moje ime.
Kliče me, pa ga uslišim, / z njim sem, ko je v stiski, *
rešim ga in mu izkažem čast.
Z dolgostjo dni ga nasitim, *
pokazal mu bom svoje rešenje.
(Ps 91,1-3.10-12.14-16)

6. Duhovni dnevnik

VII. stopnja:

Živeti v obilju

1. Uvod v sedmi teden

Danes je veliki petek. (Če se niste podali na pot v postnem času, ste določili neko drugo točko kot cilj.) Pot, ki naj bi nas v sedmih stopnjah pripeljala k polnosti, je dosegla svoj cilj. Seveda se zavedamo, da človek v tem življenju dokončno nikoli ne pride do cilja. Vendarle pa vsebuje to, kar prinesemo na cilj, skrivnost velikega in dokončnega prihoda. Tako na cilju poti občutimo zadovoljstvo in hvaležnost. Velika umetnost je to okusiti in tega ne imeti za samo po sebi umevno. Praznina, ki je v skladu z začasnostjo vsakega cilja in ki jo pogosto začutimo, se velikokrat pojavi z vprašanjem: Kako naj gre sedaj naprej? Česa ne bi rad pogrešal, ko gledam nazaj, na prehojeno pot? Kako lahko to ohranim v svojem življenju?

Polnosti seveda ne moremo izsiliti. Prav zato se naša pot konča na veliki petek. Lahko se zgodi, da pot po sedmih tednih truda mnogih ne bo pripeljala do polnosti. Če je tako, ste blizu tistim, ki po temini in trpljenju velikega petka še vedno čakajo na luč velike noči. Morda vam je bilo v tem času vendar tudi nekaj podarjeno. Tako je bilo tudi na veliki petek Svetega pisma. Iz Jezusove strani sta pritekli kri in voda. Njegova predanost je postala vir življenja. Ta polnost je veliko darilo. Pogosto jo doživimo, ko jo najmanj pričakujemo.

2. Svetopisemska odlomka

Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju. Jaz sem dobri pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce. *(Jn 10,10-11)*

Ker je bil dan pripravljanja in zato, da telesa čez soboto ne bi ostala na križu (kajti tisto soboto je bil velik praznik), so Judje prosili Pilata, naj bi jim strli noge in jih sneli. Prišli so torej vojaki in strli noge prvemu in drugemu, ki sta bila križana z Jezusom. Ko so prišli do Jezusa in videli, da je že mrtev, mu niso strli nog, ampak mu je eden izmed vojakov s sulico prebodel stran in takoj sta pritekli kri in voda. Tisti, ki je videl, je pričeval in njegovo pričevanje je resnično. On ve, da govori resnico, da bi tudi vi verovali. To se je namreč zgodilo, da se je izpolnilo Pismo: Nobena izmed njegovih kosti se ne bo zlomila. In spet drugo Pismo pravi: Gledali bodo vanj, ki so ga prebodli. *(Jn 19,31-37)*

3. Razmišljanje: **Pred križem**

Kar nam evangelist Janez na veliki petek predočuje, je zvenelo za mnoge njegove sodobnike, ki niso verovali v Kristusa, absurdno. V Rimu so se celo posmehovali kristjanom. Neke vrste karikatura iz tega časa prikazuje križanega moža z oslovsko glavo in pod njim besedilo: „Aleksamenos časti Boga." Križ – oslarija? Danes so mnogi ljudje nagnjeni k temu, da priznajo tragičnost Jezusove smrti. Znamenje neuspeha – da! Toda nikakor ne more biti ta kraj smrti objuba življenja.

Iskanje smisla

Zaupajmo se pri iskanju odgovorov evangelistu Janezu. Njegov evangelij se začenja namreč za iskalce smisla posebno obetavno. Govori o Logosu, Besedi in Smislu kot takem, Resnici in Življenju. Kdo tu ne bi rad sledil, da bi dosegel spoznanje? Vendar se položaj vse bolj zaostruje. Jezus obljublja življenje v polnosti (Jn 10,10). Že v naslednjem miselnem toku postane očitno: Do te polnosti prispe tisti, ki se zaupa dobremu pastirju. On da svoje življenje za ovce. Predanost namesto samouresničitve. Polnost se torej ne odpre z iskanjem smisla in spoznanjem, disciplino in vzdržnostjo, temveč v skupnosti z dobrim pastirjem. Tik pred svojim trpljenjem poglobi Jezus bistvo svojega poslanstva še enkrat: „Ko bom povzdignjen z zemlje, bom vse pritegnil k sebi" (Jn 12,32).

Nizkost in povišanje

Za Janeza je križani povišani. Iz njegove strani tečeta kri, torej življenjska moč, in voda, znamenje Svetega Duha. Kdor se odpre temu Duhu, spozna v Jezusovi smrti globlji smisel. Tudi za samega sebe. Za vse druge ostane absurdna, tragična in nesmiselna. Seveda je križ kraj neuspeha in brutalne zavrnitve. Je pa tudi mesto, na katerem je odgovorjeno na to: s krikom po Bogu, besedo odpuščanja, obljubo raja propadlemu, vzpostavitvijo nove pripadnosti in končno z da, ki iz nesmiselnega trpljenja dela trajno znamenje Božje simpatije za človeka. Tako postane kraj smrti prostor, na katerem se poraja življenje.

Prispeti do polnosti

Od nekdaj se ljudje intenzivno pripravljajo na praznovanje velike noči. Puščajo za seboj slabe navade, soočajo se s svojo krivdo, se postijo, molijo in delajo dobro, da bi tako postali del velikonočnega dogajanja. Na veliki petek stopijo pred križ. Zanje križ ni samo mučilni kol, temveč znamenje polnosti, drevo življenja. Pred križem stojijo nekateri, ki so kljub dobri volji spet zapadli starim vzorcem, torej tako rekoč s praznimi rokami. V Križanem se jim odpira obljuba božjega usmiljenja, ki jim bo vlila pogum. Nekateri spoznajo, da je Bog celo iz njihovega neuspeha še naredil nekaj dobrega. Drugi so hvaležni, da jim je uspelo delati dobro, bolje, kot so mislili. Vedo, da ni samo njihova zasluga, temveč večinoma dar. Spet drugi pogledajo enostavno samo na Križanega. Vedo, da jih ON ljubi, tako zelo, da se je daroval zanje. To jim da moč, da nadaljujejo svojo pot. In končno so tudi tisti, ki v Križanem prepoznajo reveže našega časa. Njegov zgled jih priganja k delu za uboge in brezpravne. Tako bodo glasniki polnosti, ki se nam je razodela na veliki petek.

4. Vprašanja in pobude

Na koncu poti pogledam nazaj in naprej: Kaj bom od te duhovne poti vzel s seboj v prihodnji čas? Veliki petek nas uči, da more tudi navidezni neuspeh vsebovati nekaj koristnega. Kakšne nauke bom potegnil iz tega? Če mi je uspelo uresničiti svojo namero, se zdaj postavlja vprašanje, kako more uspeti, da to vključim v svoje vsakdanje življenje. Ta vprašanja vzamem s seboj v dvogovor z Bogom pred križem.

Na koncu poti je tudi zahvala. Zato se na veliki petek udeležim bogoslužja. Le-to v tem tednu zavestno nadomesti srečanje v skupini, ki jo zastopa velika skupnost verujočih. Na ta dan stopijo ljudje od nekdaj v bogoslužju pred križ, da ga počastijo – v veri, da od Križanega prihaja polnost. Zavestno sodelujem pri tem obredu in izrabim tihoto, ki je značilna za to slavje, kot priložnost za zahvalo. To zahvalo pa lahko tudi še poglobim v tihi molitvi pred križem.

5. Molitev

Psalm 116 je hvalnica, ki jo Judje molijo ob prazniku pashe. Zato je pomembna tudi za obhajanje krščanske velike noči. Polnost Božjega delovanja je postala vidna v Jezusovem vstajenju, ko ga je Oče po križanju rešil smrti. Tudi molivec tega psalma je iz globoke stiske ponovno stopil v deželo živih, ki v sebi nosi obljubo za polnost življenja. Ta se uresniči povsod, kjer je Bog na delu kot Odrešenik.

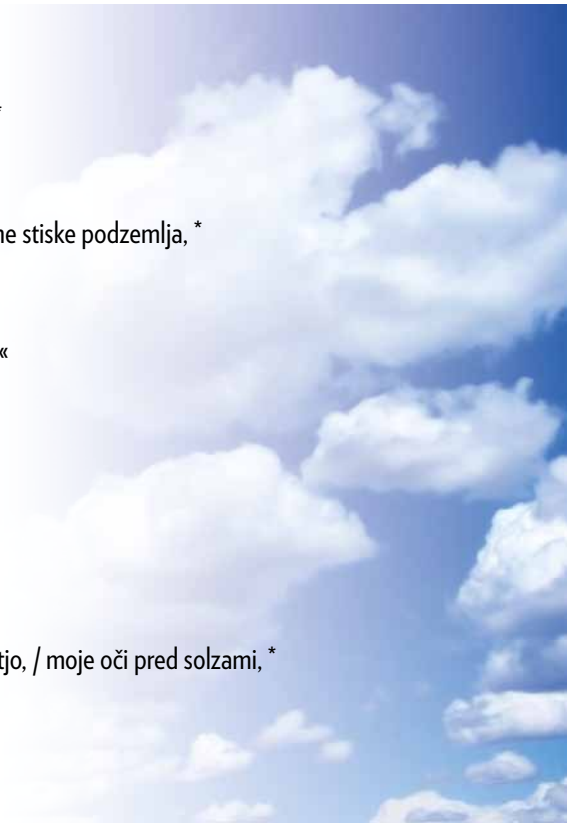

Ljubim Gospoda, ker posluša *
moj glas, mojo prošnjo za milost.
Zakaj svoje uho je nagnil k meni, *
v svojih dneh ga bom klical.

Obdale so me vrvi smrti, / dosegle so me stiske podzemlja, *
dosegel sem stisko in žalost.
Gospodovo ime kličem: *
»O Gospod, osvobodi mojo dušo!«
Milostljiv je Gospod in pravičen, *
naš Bog je usmiljen.
Gospod varuje preproste, *
bil sem slaboten, pa me je rešil.

Vrni se k svojemu počitku, duša moja, *
kajti Gospod ti je povrnil dobro.
Zares, rešil si mojo dušo pred smrtjo, / moje oči pred solzami, *
moje noge pred padcem.
Hodil bom pred Gospodom *
v deželah živih. *(Ps 116,1-9)*

6. Duhovni dnevnik